SK SaPA
Slovenská komora sestier
a pôrodných asistentiek

TLAČOVÁ SPRÁVA

EFN upozorňuje: Napriek existujúcim reformám a schválenej stratégii primárnej starostlivosti zostáva zdravotný systém na Slovensku v mnohých ohľadoch pozadu za priemerom EÚ.

Brusel, Bratislava, júl 2025. **Najnovšia analýza Európskej federácie sesterských asociácií (EFN), ako jednotného hlasu sestier EÚ poukazuje na vážne nedostatky slovenského zdravotníckeho systému. Správa upozorňuje na podfinancovanie, nízku nákladovú efektívnosť, nerovnosti v prístupe ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti a kritický nedostatok sestier.**

Európska federácia sesterských asociácií (EFN) zverejnila aktuálnu analýzu v rámci iniciatívy „SOLP – Growth of Health & Cohesion Policies“, ktorá hodnotí napĺňanie Európskeho piliera sociálnych práv (EPSP) v členských krajinách EÚ. Výsledky pre Slovensko sú znepokojujúce.
Správa poukazuje na **pretrvávajúce podfinancovanie zdravotníctva**, **nízku nákladovú efektívnosť systému** a **značné nerovnosti v prístupe ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti**, najmä pre zraniteľné skupiny obyvateľstva.

EFN zároveň potvrdzuje **vážny nedostatok sestier** a poukazuje na to, že napriek čiastkovému pokroku, **primárna a dlhodobá starostlivosť** na Slovensku potrebujú systematické posilnenie. Dlhodobá starostlivosť je podľa analýzy **stále chronicky podfinancovaná**.

Pozitívne EFN hodnotí schválenie **Stratégie všeobecnej ambulantnej starostlivosti do roku 2030**, ktorú slovenská vláda prijala v roku 2023. Cieľom stratégie je zlepšiť prístup k primárnej zdravotnej starostlivosti a lepšia koordinácia medzi jednotlivými formami starostlivosti, avšak k realizačnej fáze sme sa ešte nedostali.
Nadôvažok EFN konštatuje, že **Európsky pilier sociálnych práv nie je na Slovensku plne implementovaný** a je potrebné prijať ďalšie opatrenia na zabezpečenie spravodlivého a dostupného zdravotného systému pre všetkých.

Slovensko: zdravotníctvo pod tlakom čísel

- V roku 2023 sa očakávaná dĺžka života v SR zotavila nad úroveň pred pandémiou COVID-19, no zostáva jednou z najnižších v EÚ.
- Hustota sestier je len 5,7 na 1 000 obyvateľov, čo je hlboko pod priemerom EÚ (7,6).
- Takmer štvrtina (23,7 %) sestier je vo veku blízko dôchodku a len 9,8 % je vo veku 25–34 rokov.
- Slovensko vynakladá na zdravotníctvo jedny z najnižších výdavkov na obyvateľa v EÚ, pričom len 2,0 % výdavkov ide na prevenciu (EÚ priemer: 5,5 %).
- Kapitálové výdavky na zdravotníctvo (0,31 % HDP) sú pod priemerom EÚ (0,48 %).
- Prístup k e-zdravotným službám zaostáva: len 15,6 % populácie využíva online konzultácie, a 16,2 % má prístup k osobným zdravotným údajom online.

Ošetrovateľstvo: kritická súčasť reformy
EFN zdôrazňuje, že napriek plánovaným investíciám z Plánu obnovy a odolnosti (1,03 miliardy eur na zdravotníctvo) je potenciál využitia týchto zdrojov v oblasti ošetrovateľstva nedostatočný. Správa preto odporúča:

- Vytvoriť národné projekty zamerané na pokročilú prax sestier (APN),
- Zaviesť normy bezpečného počtu sestier na pacienta (Safe Staffing Levels),
- Realizovať opatrenia na nábor a udržanie sestier (Recruitment & Retention),
- Posilniť verejné zdravie a prevenciu ochorení,
- Zamerať sa na zlepšenie prístupu k starostlivosti pre zraniteľné skupiny,
- Modernizovať infraštruktúru a podporiť digitalizáciu nemocníc.

Záver a odporúčania EFN:
Na základe výziev Európskej komisie v rámci Európskeho semestra 2025 vyzýva EFN Slovensko, aby **urýchlene investovalo do posilnenia prevencie, primárnej starostlivosti a najmä ošetrovateľstva**. EFN odporúča využiť prostriedky z **Plánu obnovy a odolnosti (RRP)** prostredníctvom **národných projektov** zameraných na:

- **pokročilú prax sestier (Advanced Practice Nursing),**
- **bezpečné pomery počtu sestier na pacienta (Safe Staffing Levels),**
- **nábor a udržanie sestier (Recruitment & Retention).**

Výzva na urgentné opatrenia
Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek (SK SaPA) považuje závery EFN a Európskej komisie za jasný dôkaz, že zdravotnícka politika potrebuje odvážne systémové riešenia. Ak sa nepodarí urýchlene zvýšiť počet sestier, stabilizovať ich pracovné podmienky a investovať do prevencie a komunitnej starostlivosti, môže dôjsť k hlbokému kolapsu dostupnosti a kvality zdravotnej starostlivosti, najmä mimo veľkých miest.

Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek (SK SaPA) sa pripája k odporúčaniam EFN a bude aktívne presadzovať tieto priority v rámci národných diskusií a legislatívnych iniciatív.

Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek
Amurská 71
821 06 Bratislava

Telefón: +421 2 40 20 20 66
E-mail: sksapa@sksapa.sk
www.sksapa.sk

IČO: 37999991
IBAN: SK46 0200 0000 0016 7016 9854 (VÚB a. s.)